

หลักสูตรการฝึกอบรม
ทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ
ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์
และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรม พ.ศ. 2567

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ของสถาบันฝึกอบรมต่างๆ มีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกัน เป็นไปตามกฎระเบียบ และข้อบังคับทันตแพทย์สถาปาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุญาติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2567 คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ในการประชุม ครั้งที่ 8/2567 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2567 จึงมีมติให้ออกหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรม พ.ศ. 2567 โดยการรับรองของคณะกรรมการทันตแพทย์สถาปาว่าด้วยหลักสูตรการฝึกอบรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ในการประชุม ครั้งที่ 11/2567 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2567 ไว้ดังนี้

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์

ภาษาอังกฤษ : Residency Training Program in Prosthodontics

2. ชื่อวุฒิบัตร

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย) วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์

(ภาษาอังกฤษ) Diploma of the Thai Board of Prosthodontics

ชื่อย่อ (ภาษาไทย) ว.ท. (ทันตกรรมประดิษฐ์)

(ภาษาอังกฤษ) Dip, Thai Board of Prosthodontics

คำแสดงวุฒิการฝึกอบรมท้ายชื่อ (ภาษาไทย) ว.ท. (ทันตกรรมประดิษฐ์)

(ภาษาอังกฤษ) Diplomate, Thai Board of Prosthodontics

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ทันตแพทยสภา และคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ในกรณีเป็นหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม ให้ระบุชื่อของสถาบันหลักและสถาบันร่วมของหลักสูตรด้วย

4. ปัจจัยของหลักสูตร

พัฒนาทันตแพทย์ให้มีความรู้ความชำนาญทางทันตกรรมประดิษฐ์ และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับบริการที่เหมาะสมตามมาตรฐานวิชาชีพ

5. คำนิยาม

- 5.1 ทันตกรรมประดิษฐ์ หมายถึงทันตแพทยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการบูรณะ การฟื้นฟันธรรมชาติ และ/หรือ ทดแทนฟัน อวัยวะซ่องปาก ขารรไกร และกระดูกใบหน้าที่เกี่ยวข้องกับขารรไกร ด้วยสิ่งประดิษฐ์หรืออวัยวะเทียม เพื่อให้ผู้ป่วยมีสภาพซ่องปากและใบหน้าปกติ ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ/หรือสวยงาม
- 5.2 ผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ หมายถึง ทันตแพทย์ผู้ที่ผ่านการประเมินของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยว่า มีความรู้ความสามารถ และทักษะระดับผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์

6. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

6.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อจัดการฝึกอบรมทันตแพทย์ให้เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ที่ได้มาตรฐานระดับสากล มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์อันดี ต่อผู้ป่วยและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกรายดับ

6.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อให้ทันตแพทย์ที่ผ่านการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ มีความรู้ความชำนาญ ดังนี้

6.2.1 วินิจฉัยสมมุตภูมิการเกิดความวิการหรือความสูญเสียของฟันธรรมชาติและอวัยวะซ่องปากที่เกี่ยวข้องได้

6.2.2 วางแผนการรักษาและท่านายผลการรักษาได้

- 6.2.3 ให้การรักษาสาขานักศึกษาที่มีความสนใจในสาขาที่ต้องการ ได้แก่ งานทันตกรรมประดิษฐ์ ได้แก่ งานทันตกรรมประดิษฐ์ ชนิดถอดได้ งานทันตกรรมประดิษฐ์ชนิดติดแน่น ทันตกรรมรากฟันเทียมวิทยา ประดิษฐ์ใบหน้า ขักรรไกร วิทยาระบบเดี่ยว การฟื้นฟูสภาพช่องปาก งานทันตกรรมประดิษฐ์ดิจิทัล เป็นต้น
- 6.2.4 ให้การรักษาร่วมกับทันตแพทย์ หรือบุคลากรการแพทย์สาขาอื่น ๆ ได้
- 6.2.5 สามารถทบทวนวรรณกรรม นำเสนอรายงานผู้ป่วย ทั้งสาขานักศึกษาที่มีความสนใจ และสาขาอื่นๆ ได้
- 6.2.6 มีผลงานวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และ ศาสตราจารย์ หรือมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของ ผลงานวิจัยนั้น ต้องได้รับการประเมินผ่านจากคณะกรรมการพิจารณางานวิจัยของทันตแพทย์ ประจำปี ในคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทัน ตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย

7. กำหนดการเปิดอบรม

สถาบันฝึกอบรมที่ขอเปิดการฝึกอบรม จะต้องระบุกำหนดการเปิดอบรมและเสนอขอความเห็นชอบจาก ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

8. ผู้รับการฝึกอบรม

8.1 คุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรม

คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ กำหนดคุณสมบัติของผู้รับการ ฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับข้อบังคับทันตแพทย์สถาปัตย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุญาติบัตรหรือ วุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ พ.ศ.2555 ข้อ 40 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558 ข้อ 11 และข้อ 12 คือ ผู้สมควรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรต้องเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพทันตกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537

ทันตแพทย์สถาปัตย์จะอนุญาตให้ผู้ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศ ที่ทันตแพทย์สถาปัตย์รับรอง เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ได้เมื่อ

(1) มีสถาบันให้การฝึกอบรมรับเข้าฝึกอบรม และ

(2) ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ โดยความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

(3) จำนวนรับผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศ เป็นไปตามสัดส่วนที่ทันตแพทย์สภากำหนด

ให้ผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดที่สำนักงานเลขานุการราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ภายในระยะเวลาที่ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนด

8.2 จำนวนผู้รับการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมที่ขอเปิดการฝึกอบรมจะต้องระบุจำนวนผู้รับการฝึกอบรมที่หลักสูตรของสถาบันฝึกอบรมจะรับได้ในแต่ละปีและแต่ละชั้น โดยคำนึงถึงศักยภาพในการฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมนั้นโดยให้พิจารณากำหนดเป็นสัดส่วนตามจำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบเต็มเวลา และปริมาณงานบริการของสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมประดิษฐ์

8.3 วิธีการคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม

ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ร่วมกับผู้แทนจากสถาบันหลักที่ให้การฝึกอบรมสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ซึ่งเสนอโดยราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบจากทันตแพทย์สภากำหนด

9. การสื้นสุดสถานสภาพผู้เข้ารับฝึกอบรม

9.1 ฝึกอบรมครบตามที่กำหนดในหลักสูตรฝึกอบรม และได้รับการเสนอชื่อจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ได้รับวุฒิบัตรต่อทันตแพทย์สภากำหนด

9.2 ใช้เวลาในการฝึกอบรมไปแล้วเป็นเวลาสามเท่าของระยะเวลาฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ยังไม่ได้รับการเสนอชื่อจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์ แห่งประเทศไทยเพื่อให้ได้รับวุฒิบัตรต่อทันตแพทย์สภากำหนด

9.3 เสียชีวิต

9.4 ได้รับอนุญาติจากทันตแพทย์สภากำหนด

9.5 คณะกรรมการทันตแพทย์สภามีมติให้ออก

9.6 พ้นสภาพสมาชิกทันตแพทย์สภากำหนด

9.7 สถาบันฝึกอบรมให้ออกเนื่องจากกระทำผิดอย่างร้ายแรง ตามเงื่อนไขที่สถาบันฝึกอบรมกำหนดโดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และอนุญาติจากทันตแพทย์สภากำหนด

ผู้รับการฝึกอบรมมีสิทธิ์ยื่นอุทธรณ์การสิ้นสุดสถานภาพการฝึกอบรม หรือขอขยายเวลาการฝึกอบรมของตนต่อหันตแพทยสภา ผ่านสถาบันฝึกอบรมและราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทยได้ ทั้งนี้ ผลการพิจารณาให้เป็นไปตามความเห็นของราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทย โดยอนุมัติจากหันตแพทยสภาและให้ถือเป็นที่สุด

10. สถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม หมายถึง คณะหันตแพทยศาสตร์ สถาบันทางหันตแพทย์ หรือสถานพยาบาล ที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพหันตกรรมเพื่อรับบุตรสาวสาขานักหันตกรรมประดิษฐ์ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพ และได้รับการรับรองจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาหันตกรรมประดิษฐ์โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทย และโดยอนุมัติของหันตแพทยสภา ดังนี้

10.1 สถานภาพของสถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมอาจมีสถานภาพหลายอย่าง ตามบทบาทหน้าที่ในการฝึกอบรม ดังนี้

(1) สถาบันหลัก

หมายถึง สถาบันที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพหันตกรรมเพื่อรับบุตรสาวสาขานักหันตกรรมประดิษฐ์โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทย และอนุมัติจากหันตแพทยสภา

(2) สถาบันร่วม

หมายถึง สถาบันหลักที่ให้การฝึกอบรมหันตแพทย์ประจำบ้านเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพหันตกรรมเพื่อรับบุตรสาวสาขานักหันตกรรมประดิษฐ์ ร่วมกับสถาบันหลักอื่นที่ให้การฝึกอบรม โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทย และอนุมัติจากหันตแพทยสภา ทั้งนี้ ในหลักสูตรฝึกอบรมนั้นจะอาจมีสถาบันร่วมมากกว่าหนึ่งสถาบันก็ได้

(3) สถาบันสมบท

หมายถึง สถาบันที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพหันตกรรมเพื่อรับบุตรสาวสาขานักหันตกรรมประดิษฐ์ โดยอยู่ในการกำกับดูแลของสถาบันหลักที่เสนอ โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทย และโดยอนุมัติของหันตแพทยสภา เพื่อจัดการฝึกอบรมในส่วนเพิ่มเติมประสบการณ์นอกเหนือไปจากส่วนที่ดำเนินการแล้วในสถาบันหลักและสถาบันร่วม

10.2 การขออนุมัติเป็นสถาบันฝึกอบรม

คณะหันตแพทยศาสตร์ สถาบันทางหันตแพทย์ หรือสถานพยาบาลใดที่มีความประสงค์ จะเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม ต้องได้รับความเห็นชอบหลักสูตรฝึกอบรมจากราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทยแล้ว โดยให้สถาบันหลักจัดทำข้อมูล ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการฝึกอบรมและหลักสูตรการฝึกอบรมของสาขานักหันตกรรมประดิษฐ์ เสนอราชวิทยาลัยหันตแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อประสานงานกับคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาหันตกรรมประดิษฐ์ ดำเนินการตรวจรับรองการเปิดเป็นสถาบัน

ฝึกอบรม รวมทั้งประเมินศักยภาพของสถาบันหลัก สถาบันร่วม และสถาบันสมทบ (ถ้ามี) ตามเกณฑ์ แล้วให้ นำเสนอราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ความเห็นชอบ และนำเสนอให้ทันตแพทยสภาอนุมัติต่อไป

10.3 การติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรม

ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยจะจัดให้มีการติดตาม กำกับ ดูแลสถาบันฝึกอบรม ที่ได้รับอนุมัติ ให้เปิดการฝึกอบรมเป็นระยะ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขานั้นตกรรมประดิษฐ์ เป็นผู้ดำเนินการตามแนวทางที่ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนด และเสนอรายงานต่อราชวิทยาลัย ทันตแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อพิจารณาเสนอทันตแพทยสภา

การรับรองสถาบันฝึกอบรมครั้งหนึ่ง มีระยะเวลาการรับรองตามที่คณะกรรมการตรวจประเมินสถาบัน ฝึกอบรมเสนอแนะ แต่ไม่เกิน 5 ปี สถาบันฝึกอบรมต้องได้รับการรับรองครั้งต่อไป ก่อนการรับรองครั้งก่อนจะ สิ้นสุดลง เพื่อให้สามารถจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ

การขยายระยะเวลาการรับรองสถาบันฝึกอบรม หรือการยกเว้นการตรวจประเมินอาจกระทำได้เป็นราย กรณี โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยและอนุมัติของทันตแพทยสภา

กรณีที่หลักสูตรฝึกอบรมได้ไม่เปิดรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมติดต่อกันเกิน 5 ปี ให้ “ยกเลิก” การเป็น สถาบันฝึกอบรมของหลักสูตรสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และให้ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยแจ้ง ทันตแพทยสภา เพื่อทราบ สถาบันฝึกอบรมที่พั้นสภาพการเป็นสถาบันฝึกอบรมแล้วหากมีความประสงค์จะขอเป็น สถาบันฝึกอบรมใหม่ ให้ดำเนินการตามข้อ 10.2

กรณีที่สถาบันฝึกอบรมสิ้นสุดสถานภาพลงแต่ยังมีผู้รับการฝึกอบรมที่ยังไม่สำเร็จการฝึกอบรมค้างอยู่ สถาบันฝึกอบรมต้องดำเนินการฝึกอบรมจนกว่าผู้รับการฝึกอบรมจะสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตร ทั้งนี้ ในกรณี ที่มีเหตุผลความจำเป็นราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยอาจสั่งการ หรือดำเนินการ เป็นอย่างอื่นตามที่ เห็นสมควรก็ได้

11. การฝึกอบรม

11.1 ระบบการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขานั้นตกรรม ประดิษฐ์กำหนดวิธีการฝึกอบรมตามระบบ

11.2 ระยะเวลาการฝึกอบรม

การฝึกอบรมตามระบบ ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ระยะเวลาการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 3 ปี

(2) หลักสูตรการฝึกอบรม

(ก) ต้องเป็นหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากทันตแพทยสภา โดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัย ทันตแพทย์แห่งประเทศไทย หรือ

- (ก) ต้องเป็นหลักสูตรของทันตแพทยศาสตร์ โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขานั้นต่ำรัฐประดิษฐ์ โดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย
- (3) สถาบันที่ทำการฝึกอบรมสาขาทันตกรรมประดิษฐ์จะต้องได้รับรองจากทันตแพทยศาสตร์ โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขานั้นต่ำรัฐประดิษฐ์ และโดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย
- (4) วิธีการฝึกอบรม เป็นไปตามข้อบังคับทันตแพทยศาสตร์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุญาติบัตร หรืออนุญาติบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ พ.ศ. 2555 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- (5) การจัดการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน เพื่อวุฒิบัตรสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ประกอบด้วย
- (ก) ภาควิชาการ ได้แก่ การบรรยาย การประชุมวิชาการ การสัมมนา วารสารสมอส แบ่งเป็น การศึกษาความรู้วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะเวลาประมาณร้อยละ 30 และการศึกษาความรู้ทางทันตกรรมประดิษฐ์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นระยะเวลาประมาณร้อยละ 70
- (ข) ภาคปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกอบรมทางคลินิกหรือภาคสนามสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ โดยมีระยะเวลาฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 2 ปี ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฝึกอบรม และสอบสาขาทันตกรรมประดิษฐ์กำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย
- (ค) งานวิจัย แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้
- (ค 1) งานวิจัยแบบที่ 1 งานวิจัยเพื่อรับรองวุฒิบัตรให้มีคุณวุฒิเทียบเท่าปริญญาเอก ต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้นต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
- (ค 2) งานวิจัยแบบที่ 2 งานวิจัยแบบไม่รับรองวุฒิบัตรให้มีคุณวุฒิเท่าปริญญาเอก ต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้น ต้องได้รับการประเมินผ่านจากคณะกรรมการพิจารณางานวิจัย ของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย
- (6) เงื่อนไขการรับรองวุฒิบัตรให้มีคุณวุฒิ เทียบเท่าปริญญาเอก สำหรับผู้รับการฝึกอบรมด้วยงานวิจัยแบบที่ 1 ทั้งในการฝึกอบรมตามระบบ และการฝึกอบรมแบบแยกส่วน
- หลักสูตรฝึกอบรมทั้งแบบตามระบบและแบบแยกส่วนต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัยของหลักสูตรว่าเป็นงานวิจัยแบบใด ไว้ในเอกสารหลักสูตรให้ชัดเจน หากกำหนดให้มีงานวิจัยแบบที่ 1 อยู่ในหลักสูตรให้ระบุข้อจำกัดของการใช้คุณวุฒิเทียบเท่าปริญญาเอก อย่างน้อยดังนี้

(ก) ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิ “เทียบเท่าปริญญาเอก” ไม่ให้ใช้คำ Ph.D. หรือ ปร.ด. ห้ายื่อคุณวุฒิ หรือวุฒิการศึกษา แต่อาจระบุ “เทียบเท่าปริญญาเอก” ต่อห้ายื่อได้ และไม่ให้ระบุ ดร. นำหน้าชื่อของผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิดังกล่าว

(ข) ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิ “เทียบเท่าปริญญาเอก” สามารถนำคุณวุฒิดังกล่าวมาใช้ประกอบการเป็นอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษาตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เช่น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ โดยให้สถาบันการศึกษาแสดงวุฒิการศึกษาแยกกันระหว่างจำนวนอาจารย์ “เทียบเท่าปริญญาเอก” จาก ว.ท. และจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ “Ph.D. หรือ ปร.ด. หรือปริญญาเอก”

12. การประเมินผู้รับการฝึกอบรม

ให้ระบุรายการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับการฝึกอบรมเมื่อสิ้นสุด การฝึกอบรมในแต่ละช่วง หรือแต่ละปี เพื่อสามารถให้ข้อมูลกับผู้รับการฝึกอบรมประกอบการพัฒนา หรือเพื่อการเลื่อนระดับ ทั้งนี้ การประเมินประกอบด้วย

12.1 การประเมินความรู้ เช่น ประเมินผลโดยการสอบข้อเขียน การสัมมนา การทำรายงาน เป็นต้น

12.2 การประเมินทักษะ เช่น ประเมินผลจากปริมาณงานขั้นต่ำ การปฏิบัติงานคลินิกหรือภาคสนามสาขา ทันตกรรมประดิษฐ์ การสอบปากเปล่า การสอบรายงานผู้ป่วย เป็นต้น

12.3 การประเมินเจตพิสัย ประเมินผลร่วมไปกับการประเมินความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน คลินิก หรือภาคสนามและงานวิจัยสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ เช่น การสัมภาษณ์ผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย ผู้สอน เป็นต้น

12.4 การประเมินงานวิจัย ประเมินจากความสามารถ (competency) ด้านงานวิจัย และต้องมี ผลงานวิจัย สาขاثันตกรรมประดิษฐ์อย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ หรือนานาชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคล ให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ หรือมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้น ต้องได้รับการประเมินผ่านจากคณะกรรมการพิจารณา งานวิจัยของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย

13. การสอบขึ้นทะเบียนเพื่อรับวุฒิบัตร

เป็นเป้าหมายข้อบังคับทันตแพทยศาสตร์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับค้นทันตแพทยศาสตร์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญใน

การประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 เสนอ
ทันตแพทยสภา

14. คณาจารย์ในการฝึกอบรม

ตามระเบียบทันตแพทยสภา ว่าด้วยสถาบันฝึกอบรมระดับวุฒิบัตรของทันตแพทยสภา พ.ศ. 2542
กำหนดว่าจะต้องมีอาจารย์ประจำอย่างน้อย 3 คน โดยผู้อำนวยการฝึกอบรมต้องเป็นผู้ได้รับหนังสืออนุมัติบัตร
หรือวุฒิบัตร สาขาทันตกรรมประดิษฐ์จากทันตแพทยสภา และต้องสามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา

คณาจารย์ประจำหรือคณาจารย์พิเศษ เป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ที่ได้รับหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม
สาขาทันตกรรมประดิษฐ์จากทันตแพทยสภา
- (2) เป็นผู้จบการศึกษาปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากสถาบันที่ ก.พ.รับรอง
- (3) เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทาง
วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก จากสถาบันที่ ก.พ. รับรองและ ปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า
3 ปี
- (4) เป็นผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมในระดับวุฒิบัตรในสาขาทันตกรรมประดิษฐ์จากสถาบันที่
ทันตแพทยสภาหรือ ก.พ.รับรองและปฏิบัติงานในสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ มาไม่น้อยกว่า 3 ปี
- (5) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก จากสถาบัน
ที่ทันตแพทยสภาหรือ กพ. รับรอง และปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- (6) เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และปฏิบัติงานในสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี
และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมประดิษฐ์
หากจำเป็นต้องให้มีอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบบางเวลาร่วมด้วย สถาบันที่ให้การฝึกอบรม
จะต้องระบุจำนวนขั้นต่ำของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบเต็มเวลา เพื่อให้สามารถติดตาม
ความก้าวหน้าของผู้รับการ ฝึกอบรมได้

15. โครงสร้างเนื้อหาสังเขปของการฝึกอบรม

15.1 โครงสร้างหลักสูตรและการฝึกอบรม

15.1.1 ภาควิชาการ ได้แก่ การบรรยาย การประชุมวิชาการ การสัมมนา วารสารสมัยสร แบ่งเป็น¹
การศึกษาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะเวลาประมาณร้อยละ 30 และ²
การศึกษาความรู้ทางทันตกรรมประดิษฐ์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นระยะเวลาประมาณร้อยละ 70

- (1) วิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน

- (ก) วิทยาศาสตร์ช่องปากประยุกต์สำหรับทันตกรรมประดิษฐ์ (Applied Oral Science for Prosthodontics)
- (ข) ระเบียบวิธีวิจัยและจรรยาบรรณ (Research Methodology and Ethics)
- (ค) เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ และทันตกรรมผู้สูงอายุ (Gerontology and Geriatric Dentistry)
- (ง) การสบฟันประยุกต์ (Applied occlusion)
- (จ) ความผิดปกติข้อต่อขากรรไกรและความเจ็บปวดของใบหน้าและช่องปาก (TMD and Orofacial Pain)
- (2) วิชาสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
  - (ก) ทันตวัสดุศาสตร์ประยุกต์ (Applied Dental Materials)
  - (ข) ทันตกรรมประดิษฐ์นิodicold ได้ (Removable Prosthodontics)
  - (ค) ทันตกรรมประดิษฐ์นิดติดแน่น (Fixed Prosthodontics)
  - (ง) ทันตกรรมรากฟันเทียมวิทยา (Implant Prosthodontics)
  - (จ) ประดิษฐ์ใบหน้าขากรรไกร (Maxillofacial Prosthetics)
  - (ฉ) การฟื้นฟูสภาพช่องปาก (Oral Rehabilitation)
  - (ช) ทันตกรรมประดิษฐ์ดิจิทัล (Digital Prosthodontics)
  - (ซ) การรายงานผู้ป่วยทันตกรรมประดิษฐ์ (Prosthodontic Case Presentation)
  - (ญ) การบททวนวรรณกรรมทันตกรรมประดิษฐ์ (Prosthodontic Literature Review)
  - (ญ) การบททวนวรรณกรรมสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับทันตกรรมประดิษฐ์ (Other Specialty)

Literature Review Related to Prosthodontics)

15.1.2 ภาคปฏิบัติ ได้แก่การฝึกอบรมทางคลินิกโดยมีระยะเวลาฝึกปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 2 ปีตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมประดิษฐ์กำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และมีปริมาณงานขั้นต่ำ (minimum requirements) สำหรับการฝึกอบรมงานคลินิกสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ดังนี้

พันเที่ยมบางส่วนถอดได้	ฐานอะคริลิก 6 ชิ้น และฐานโลหะ 6 ชิ้น
พันเที่ยมทั้งปาก	8 ชิ้น
พันเที่ยมบางส่วนติดแน่น	60 ชิ้น (รวมฟันเดือย และน้ำร่วมในรายพื้นฟูสภาพช่องปาก)
ประดิษฐ์ใบหน้าขากรรไกร	1 ราย
พื้นฟูสภาพช่องปาก	2 ราย
การรักษาร่วมกับรากฟันเทียม	6 ราก

15.1.3 ภาควิจัย ฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติที่เกี่ยวข้อง และมีผลงานวิจัย อย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์หรืออย่าง น้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ หรือมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้น ต้องได้รับการประเมินผ่านจากคณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะกรรมการการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย

15.2 เนื้อหาสังเขปของการฝึกอบรมภาควิชาการ

15.2.1 วิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน

(1) วิทยาศาสตร์ช่องปากประยุกต์สำหรับทันตกรรมประดิษฐ์

- (ก) การวิภาคศาสตร์ และการเจริญพัฒนาของกระกร蛾 ใบหน้า ช่องปากและคอ ที่มีความสัมพันธ์กับงานทันตกรรมประดิษฐ์
- (ข) สรีระวิทยาการกลืนและการออกเสียง
- (ค) การเข้ากันได้ของวัสดุชีววิทยากับช่องปาก
- (ง) ความสำคัญของเภสัชวิทยา การสั่งและการให้ยา ผลของยา ที่มีผลต่อเนื้อเยื่อในช่องปาก และใบหน้า
- (จ) ชีววิทยาที่เกี่ยวข้องกับกระดูก และเนื้อเยื่อในช่องปาก
- (ง) รังสีวิทยาที่เกี่ยวข้องกับงานทันตกรรมประดิษฐ์

(2) ระเบียบวิธีวิจัยและจรรยาบรรณ

- (ก) ระเบียบวิธีทางสถิติกับงานวิจัยทางทันตกรรม การใช้สถิติแบบต่างๆ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น การนำเสนอข้อมูล การทดสอบสมมติฐาน การทดสอบความแปรปรวน การจัดทำข้อมูล แนวคิดทางชีวสถิติ วิธีการเชิงปริมาณทางระบบวิทยา การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางคลินิกและงานวิจัยสาขาทันตกรรมประดิษฐ์
- (ข) ขั้นตอนและชนิดของงานวิจัย การนำขั้นตอนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการออกแบบงานวิจัย การตั้งสมมติฐานงานวิจัย การรวบรวมข้อมูล ความหมายประชากร วิธีการเลือกตัวอย่าง การเขียนรายงาน เกณฑ์การประเมินผล เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลศึกษา วิเคราะห์อภิปรายผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และทักษะในการทำวิจัยสาขาทันตกรรมประดิษฐ์

(ค) การจำแนกชนิด การออกแบบงานวิจัยทางทันตกรรม ข้อดีและข้อเสียของแบบวิจัย แต่ละแบบ และวิธีการต่างๆ ที่นำมาใช้ในการประกอบการทำวิจัย สาขานักศึกษาทันตกรรมประดิษฐ์

(ง) จรรยาบรรณในวิชาชีพ ให้เป็นไปตามข้อบังคับทันตแพทยศาสตร์ฯ ด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2538

(3) เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ และทันตกรรมผู้สูงอายุ

พื้นฐานชีววิทยา จิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ โภชนาการและเวชศาสตร์ทั่วไปของผู้สูงอายุ ทฤษฎี ว่าด้วยขบวนการ chromatography (ageing) สรีรวิทยาการสูงอายุ การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะ ในช่วงป้ากตัวยเหตุชรา พยาธิวิทยา การป้องกัน และรักษาโรคช่วงป้ากผู้สูงอายุ ระบบวิทยาของโรคช่วงป้ากผู้สูงอายุ และการพิจารณาการให้การรักษาสาขานักศึกษาทันตกรรมประดิษฐ์สำหรับผู้ป่วยสูงอายุ

(4) การสอบฟันประยุกต์

นิยามและคำจำกัดความที่ใช้สำหรับการสอบฟันตำแหน่งต่าง ๆ การเคลื่อนขากรไกร ความสัมพันธ์ระหว่างขากรไกร การตอบสนองของอวัยวะบริทันต์ต่อแรงกดเคี้ยว การสอบฟันธรรมชาติ การสอบฟันก่อนเด็กเจ็บ แนวคิดการสร้าง การสอบฟันสำหรับงานทันตกรรมประดิษฐ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนขากรไกรและอิทธิพลต่อรูปร่างฟัน แนวคิดการสร้างหรือแก้ไขการสอบฟันธรรมชาติ การสอบฟันกับการทำหน้าที่ผิดปกติของระบบด้วย การตรวจสอบฟัน การบันทึกความสัมพันธ์ระหว่างขากรไกร การใช้และข้อจำกัดในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์การสอบฟัน

(5) ความผิดปกติข้อต่อขากรไกรและความเจ็บปวดของใบหน้าและช่องปาก

การเจ็บปวดของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับระบบด้วย เช่น การเจ็บปวดบริเวณใบหน้า กล้ามเนื้อ การบดเคี้ยว ข้อต่อขากรไกร เป็นต้น รวมทั้งการตรวจวินิจฉัย การวางแผนการรักษา การแก้ปัญหาการสอบฟันที่เกี่ยวข้องกับสาขานักศึกษาทันตกรรมประดิษฐ์ และการประเมินผลการรักษา

15.2.2 วิชาสาขานักศึกษาทันตกรรมประดิษฐ์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

(1) ทันตวัสดุศาสตร์ประยุกต์

ศึกษาโครงสร้างและสมบัติของวัสดุประเภทต่างๆ ตลอดจนสมบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้และการทดสอบวัสดุทางทันตกรรม ชนิดและสาเหตุของความล้มเหลวของวัสดุ ประเภทต่างๆ และวิธีป้องกัน วิธีการปรับปรุงสมบัติของวัสดุประเภทต่างๆ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเลือกใช้วัสดุทางทันตกรรมได้อย่างเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำหรับงานวิจัย และสามารถวิเคราะห์หากเกิดความล้มเหลวของวัสดุหรือชิ้นงานต่างๆ

(2) ทันตกรรมประดิษฐ์ชนิดถอดได้

(ก) พันเทียมทั้งปาก (Complete Denture Prosthodontics)

ทฤษฎี ปรัชญา เทคนิค และแนวคิดในการให้การรักษาด้วยพันเทียมทั้งปาก โดยเน้นการให้การรักษาผู้ป่วยที่มีขั้นตอนการรักษาซับซ้อน เช่น สันเหี้อแบบราบ พันเทียมทั้งปากชนิดใส่ทันที พันเทียมเดี่ยว พันเทียมทั้งปากคร่อมราก และการใช้ตัวยึด (attachment) หรือสลักยึด (precision attachment) การร่วมวางแผนการรักษาเพื่อศัลยกรรมก่อนงานประดิษฐ์ (preprosthetic surgery) การทำพันเทียมทั้งปากด้วยการนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการวิเคราะห์ วางแผนการรักษา และติดตามประเมินผลการรักษา

(ข) พันเทียมบางส่วน (Partial Denture Prosthodontics)

ทฤษฎี ปรัชญา เทคนิค และแนวคิดในการให้การรักษา การวางแผนการรักษางานพันเทียมบางส่วนถอดได้ ทบทวนการออกแบบพันเทียม การบูรณะช่องปากโดยใช้พันเทียมบางส่วนถอดได้แบบต่างๆ เช่น การออกแบบบริสุทธิ์ (rotational path) การใช้ตัวยึด (attachment) หรือสลักยึด (precision attachment) บนราก หรือบนรากพันเทียม ในรายที่ยกกว่าปกติ รายที่เป็นโรคบริทันต์ และรายที่มีการสึกเห็บดูดเดี่ยว โดยมุ่งเน้นการป้องกันและรักษาสภาพอวัยวะในช่องปาก ผลลัพธ์ที่เกิดจากการใส่พันเทียม และสามารถให้การบำบัดหรือพื้นฟูสภาพช่องปากได้

(3) ทันตกรรมประดิษฐ์ชนิดติดแน่น

ทฤษฎี ปรัชญา เทคนิค และแนวคิดในการให้การรักษา ทางทันตกรรมประดิษฐ์ชนิดติดแน่น เช่น อุดฝัง/ครอบฝัง (inlay/onlay) วีเนียร์ (veneer) ครอบพันทั้งชี (full coverage) หรือบางส่วน (partial coverage) หรือ การทำสะพานพัน การบูรณะพันภายหลังการรักษา รากพัน การทำพันเทียมติดแน่นในผู้ป่วยที่มีปัญหาบริทันต์ การสบพันผิดปกติ พันสึกมาก หรือสูญเสียพันไปมากซี การใช้ตัวยึดหรือสลักยึด การทำครอบพันชั้นนอก (telescopic crown) การทำครอบพันรับตะขอนพันเทียมบางส่วนถอดได้ การทำครอบหรือสะพานพันบนรากพันเทียม การทำพันเทียมติดแน่นเพื่อการฟื้นฟูสภาพช่องปาก และเพื่อความสวยงาม การออกแบบพันเทียม โดยอาศัยทฤษฎีสาขาวิชาระบบที่ประยุกต์ และชีววิทยาเชิงกล

(4) ทันตกรรมรากพันเทียมวิทยา

ทฤษฎี ปรัชญา เทคนิค และแนวคิดในการให้การรักษาด้วยทันตกรรมรากพันเทียม ข้อบ่งชี้ ข้อดี ข้อเสีย ข้อห้าม ในการใช้รากพันเทียม วัสดุและลักษณะพื้นผิวของโลหะที่ใช้ทำรากพันเทียม การยึดเกาะกับกระดูกและเนื้อเยื่อต่อสิ่งปลูกฝังต่างชนิด และการเร่งการยึดเกาะ กับกระดูกด้วยกรรมวิธีต่างๆ ชีววิทยาเชิงกลของการรักษาด้วยรากพันเทียม การเสริมกระดูกด้วยวัสดุและเทคนิคต่างๆ เพื่อให้รากพันเทียมแข็งแรง ผลต่อการทำงานของอวัยวะในช่องปาก ผลต่อสภาพจิตใจ ชนิดของรากพันเทียม เปรียบเทียบรากพันเทียมระบบต่างๆ วิธีการเลือก

ผู้ป่วย การวางแผนการรักษา ความสำคัญของภาพถ่ายรังสี และการประเมินจากภาพถ่ายรังสี การวางแผนการรักษาด้วยคอมพิวเตอร์ การออกแบบฟันเทียมให้เหมาะสมกับรากฟันเทียม การนำคอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบและการขึ้นรูป ขั้นตอนทางศัลยกรรม การใส่ฟันเทคนิคในห้องปฏิบัติการ การวิเคราะห์ความล้มเหลว และวิธีการแก้ไขป้องกัน ความร่วมมือกับทันตแพทย์สาขาอื่นๆ ในการให้การรักษาด้วยรากฟันเทียม

(5) ประดิษฐ์ใบหน้ากรรไกร

ทฤษฎี ปรัชญา เทคนิค และแนวคิดในการให้การรักษา การบูรณะฟันฟุ้ปความพิการของอวัยวะบริเวณซ่องปากและใบหน้า การเตรียมสภาพซ่องปากของผู้ป่วย การป้องกัน และการทำเครื่องมือชนิดต่างๆ เพื่อใช้ร่วมกับงานศัลยกรรม รังสีบำบัด และเคมีบำบัดสำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็งบริเวณใบหน้ากรรไกร วัสดุและเทคนิคต่างๆ ในการรักษาสาขาประดิษฐ์ ใบหน้ากรรไกร การทำอวัยวะเทียมประเภทต่างๆ สำหรับการบูรณะฟันฟุ้ปความพิการของอวัยวะบริเวณใบหน้ากรรไกร ทั้งประเภทที่เป็นตั้งแต่กำเนิด (congenital defects) และที่เกิดขึ้นภายหลัง (acquired defects) การทำความสะอาดและวิธีดูแลรักษาอวัยวะเทียม

(6) การฟื้นฟูสภาพซ่องปาก

ทฤษฎี ปรัชญา และแนวคิดของสาเหตุการเกิดความผิดปกติทางกายภาพ ความผิดปกติในการทำหน้าที่ของอวัยวะในซ่องปากและอวัยวะที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี เทคนิค และแนวคิดในการแก้ไข หยุดยั้ง หรือช่วยลดความผิดปกติ เพื่อฟื้นฟูสภาพของอวัยวะให้กลับทำหน้าที่ได้อย่างปกติ โดยคำนึงถึงความสวยงามและสภาพจิตใจของผู้ป่วย ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามในการเปลี่ยนแปลงมิติในแนวตั้งและแนวราบ การวิเคราะห์ความล้มเหลว วิธีป้องกัน และแก้ไข การประสานความรู้พื้นฐาน และความรู้ขั้นสูง ในการรักษาทางทันตกรรมสาขาต่างๆ เพื่อวางแผนการรักษาให้เหมาะสมกับความผิดปกติในผู้ป่วยแต่ละราย

(7) ทันตกรรมประดิษฐ์ดิจิทัล

แนวคิด และเทคนิคการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการตรวจ วางแผนการรักษา และให้การรักษา รวมถึงการประเมินผลการรักษาทางทันตกรรม และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ ในการสร้างสิ่งประดิษฐ์

(8) การรายงานผู้ป่วยทันตกรรมประดิษฐ์

การนำเสนอรายงานผู้ป่วยทันตกรรมประดิษฐ์ในรูปแบบต่างๆ ตามวิธีการรักษาที่ได้ปฏิบัติมาแล้ว ตั้งแต่เริ่มพบผู้ป่วย การวางแผนการรักษา จนกระทั่งเสร็จสิ้นการรักษา และได้ติดตามผลเป็นเวลาพอสมควร โดยเน้นให้เห็นแนวคิด การตัดสินใจ และรูปแบบการรักษา รวมถึงแสดงเหตุผล เพื่อสนับสนุนแนวคิดวิธีการรักษา

(9) การบททวนวรรณกรรมทันตกรรมประดิษฐ์

เอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานทันตกรรมประดิษฐ์ ทันตวัสดุ ประดิษฐ์ใบหน้า ข้าราชการ ทันตกรรมราฟฟันเทียม วิเคราะห์ถึงแนวคิดและทฤษฎีของวรรณกรรมนั้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการรักษาทางทันตกรรมประดิษฐ์

- (10) การทบทวนวรรณกรรมสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับทันตกรรมประดิษฐ์
 เอกสารวรรณกรรมสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทันตกรรมประดิษฐ์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้
 ในการพัฒนางานทันตกรรมประดิษฐ์ให้มีประสิทธิผลสูงสุด

16. การประเมินสถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมจะต้องขอรับการประเมินจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อขอเปิด หลักสูตรและรับรองคุณภาพหลักสูตร สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ทุก 5 ปี ตามแบบฟอร์มเกณฑ์การประเมิน คุณภาพสถาบันฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตร

17. การทบทวน และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ จะต้องกำหนดระยะเวลาที่สถาบันหลัก จัดให้มีการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยทุก 5 ปี ตามระเบียบราชวิทยาลัย ทันตแพทย์แห่งประเทศไทยว่าด้วยเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตร สาขาทันตกรรม ประดิษฐ์ และแจ้งผลการทบทวนและพัฒนาให้ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยรับทราบ

18. การวินิจฉัย

กรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ ให้ประธานราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเป็น ผู้วินิจฉัยซึ่งขาด และให้อีกเป็นที่สุด

19. บทเฉพาะกาล

หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรม ประดิษฐ์ และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรมฉบับนี้ ให้ใช้กับผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในปีการศึกษา 2568 เป็นต้นไป

